

Szerkesztőségi iroda:

R-Szombat, Jánosi-utca 42. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fo-
gadtatnak el.
Kéziratok nem adnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetés-, nyiltér-
és fel-zólamlatok.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos pe tisor tér-
fogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legezészerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Rimaszombat, 1886. május 2.

A májusi meleg napsugár az elképzelhető leg-
szébb viránnyal borítja be mezőinket; a gazda
szeme örömmel pihen meg földjének zöldelő bár-
sonyán. — De vajlon nem zavarja-e meg e nyu-
godt szemlélődést a jövőbe vetett egyetlen pillan-
tása? A nagy űrben uszó fellegek mindegyikének
méhében pusztító vihar esirája lappanghat; a de-
rült ég azurja nem óvja meg a határt a hűs éjje-
lek dérral esillogó fátyolától, melyet a földre bocsát-
nak. — De a legjobbat remélve a nagy természetől,
nem kétségbeesítő-e ama tudat, hogy mások meg-
előzik terményeikkel a világpiacon, s jókál
olesóbban kínálják áruikat az övéinél? Valóban,
a magyar gazdának nem egy oka van redőbbe
vonni homlokát, ha előre tekint. — Európa piacait
védvámok zárják el előle, s ha mégis elszánja ma-
gát, hogy keresménye egy részét idegennek aján-
dékossa, ott találkozik amerikai s orosz verseny-
társaival, kiknek sokkal több az ily célra számható
vagyon, mint nekie.

És egyáltalán nem kínálkozik valami vigasztaló
tudat e veszélyel szemben? Nem egy, de több.
Sőt inter alia mala, még üdvös hatása is van. A
magyar kitünőleg földművelő nép; ipara nagyon
csékély szerepet játszik még a határokon belül is,
viszonyítva természetesen a nyugati államok ipará-
hoz. Védelemre szorul tehát, épen ugy, miként a
par excellence iparos országok földművelése. Német-
és Franciaország földművelőiket védik, a többet és
olesóbban produkáló külállamok kiviteli kereske-
delme ellen. Helye-e nemzetgazdasátiilag e cél
elérésére a védvám? az már eldöntött dolog, s az
antiquitások közül napfényre esalt rozoga intézmény,
a nevezett államokon is megszűlandja magát. A
védvám megdrágítja a lét első feltételét, a kenyé-
ret, a nélkül, hogy a kézmű, vagy gyáripár érde-
keinek, a földművelőkéivel egyenlő értéket nyújtana.
A felemlített két nyugati állam, kizárólag iparából
él, s a nemzet testét sújtó ilyes intézkedés, sokáig
fenn nem állhat, ha csak igazságtalan nem akar
lenni polgárai nagyobb fele ellen. Ez az egyik vi-
gasztaló tudat.

T Á R C Z A.

A természet.

Mily bőkezűn osztja a természet
Az öröm és fájdalmakat!
Köny és vértől áztatott romok közt
Inségbe döntve sokakat.
— De bájai feléje vonzanak;
S ha a szőlőből nectár csorog:
Vigasz enyhe száll a mindenségre, —
Hol bor folyik s szép hölgy mosolyog.

Volt már özönvize minden népnek.
Derült napon, vagy tán éjjel,
Hogy a haboktól üldözötteknek
Egy bárka leve a menhely.
Mig a galamb feléje nem röpült,
S fenne szivárvány nem ragyog:
Vigasz enyhe száll a mindenségre,
Hol bor folyik s szép hölgy mosolyog.

Mily tünemény! egy új pusztulás jö:
Kürtört az Aetna, — szór tüzet
Mintha a poklok legfenekéről
Kövel dobálná az eget.
— De bős haragja végre csillapul,
S emészto tüzlángja ellobog . . .
Vigasz enyhe száll a mindenségre
Hol bor folyik s szép hölgy mosolyog.

Istenem! meg újabb szenvedések
Terjednek el — kelet felül:
A pestis réme dúl, s az emberek
Egyre hullnak, menthetlenül. . .
— Az ég is megsokálja, — és a kinnak
Véget vet. Tisztul . . . a nap ragyog,

A magyar gazdák legnagyobb része számot te-
vő földjára élve, könnyebben viseli tehát ter-
ményei árának esökkenését, mint a hasonló kedve-
ző helyzetben nem levő termelők. — És, habár
esökkenő bevételei folytán nem elégitheti ki oly
módon szükségleteit, mint eddig tevő, megnyugtá-
sára szolgálhat, hogy a mily mértékben esökken
a kereset az általa most már nehezen, vagy épen
meg nem szereshető czikkék iránt, ugyanoly mérték-
ben fog alászállani azok ára is, annál is inkább,
mert az olesóbb kenyérral táplálkozó iparos esök-
kenő előállítási költségei azt könnyűvé, a verseny
mozgalmai pedig szükségessé teszik. — S ilyen
módon idővel, az erőszakosan megzavart gazdasági
egyensúly önmagától helyreálland. — Ez a máso-
dik vigasztaló tudat.

És üdvös hatása az, hogy egy, nálunk már
nagyon is elköló erényre: takarékoságra kényszeri-
ti a magyar gazdát.

Dr. Gy. L.

Közigazgatás.

A belügyminiszternek a törvényhatóságokhoz
intéztett egy közérdeklő körrendelete fekszik előttünk,
mely által a gyámhatósági, illetve hagyatéki ügyek
kezelése körül oly életrevaló intézkedések léptet-
nek életbe, melynek hiánya az árvaszékek által
már régen érezhető volt. E rendelet hivatva van
leginkább a hagyatéki s bizonyos a rendeletben
részletesen megjelölt természetű árvaügyek elinté-
zését gyorsítani, s lehetőleg egyöntetű eljárást élet-
be léptetni, mely miatt e rendelet bizonyára a jó
és gyors árvaügy-kezelés minden érdeklődő hiva-
tál örömmel fog üdvözölni.

A rendelet szóról-szóra a következő:

„1894. szám. — A királyi közjegyzőkről szóló 1874.
XXXV. törvényzikk módosítása és kiegészítése iránti 1886.
évi VII. törvényzikk az országos törvénytarban folyó évi
március hó 23-án közzététve, az 1881. évi LXVI. tör-
vényzikk 4. § a értelmében folyó évi április hó 7-én ha-
tályba lép.

Miután az említett 1886. évi VII. törvényzikkben a
gyámhatóságokat kötelező számos és fontos rendelkezések
is foglaltatnak, a megyei közigazgatási bizottságot felhivom,
hogy a megyei árvaszéket s a megye területén netán fenn-

álló rendezett tanácsú városok, esetleg az 1877. évi XX.
t. cz. 174. §-a alapján gyámhatósági jog gyakorlával fel-
ruházott községek árvaszékeit a hivatolt törvényre általában
és jelesül annak 30. 31. 32. 33. 34. és 37. §-aira s kü-
lönösen a 31. §. harmadik bekezdésére figyelmeztesse,
mely szerint a 30. és 31. §§-ok intézkedése következtében
a gyámügyi és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló 1877.
évi XX. törvényzikk 244. és 245. §-ai hatályukat veszítik.

Az 1886. évi VII. törvényzikk 30. §-nál fogva mind-
azon örökösödési ügyekben, a melyek gyámhatóságok ható-
sági körébe tartoznak, a tárgyalásnak vezetése a gyámható-
ságok által közjegyzőre bízandó.

Ugyanazon §. szerint csak az esetben, ha a gyámha-
tóság területén a közjegyzők a hagyatéki tárgyalásokat kellő
gyorsasággal el nem végezhetnék, vagy ha a közjegyző,
illetve az illetékes járásbírószék helye az örökhatyó utolsó
rendes lakásától husz kilométert meghaladó távolságra esik
és a két hely között vasut vagy hajókázható folyó a köz-
lekedési nem könnyíti, bizhatja a gyámhatóság az örökösö-
dési ügy tárgyalásának vezetését kivételosen a járási szolgál-
bíróra, illetve az 1877. évi XX. t. cz. 246. §. eseteiben a
községi előjárásra, de ezen intézkedését indokolni tartozik.

A törvénynek ezen rendelkezése folytán felhivom a
közigazgatási bizottságot

1. utasítsa a megyei árvaszéket, hogy az előtte folya-
matba jött, a folyó év április hó 7. napját megelőző időben
tárgyalás végett az illető járási szolgabírónak, esetleg az
árvaszék valamely tagjának még ki nem adott, vagy ugyan
kiadott, azonban tárgyalásra még ki nem tűzött hagyatéki
ügyekben, valamint a folyó évi április hó 7. napjától kezdve
az 1877. évi XX. t. cz. 243. §-a alá eső hagyatéki ügyek-
ben, amennyiben az 1886. évi VII. t. cz. 30. §. második
bekezdésének esetei fenn nem forognak, az örökösödési el-
járás megindítása végett tárgyalások eszközésével a megye
területén székelő királyi közjegyzőt, esetleg közjegyzőket
bizza meg.

2. utasítsa a megye területén netán fennálló rendezett
tanácsú város, esetleg az 1877. XX. t. cz. 174. §-a alapján
gyámhatósági jog gyakorlával felruházott község árvaszé-
ket, hogy az előtte eddig folyamatba jött, azonban a folyó
évi április hó 7. napját megelőző időben tárgyalás végett
az árvaszék valamely tagjának még ki nem adott, vagy
ugyan kiadott, azonban tárgyalásra még ki nem tűzött ha-
gyatéki ügyekben, valamint a folyó évi április hó 7. nap-
jától kezdve az 1877. XX. t. cz. 243. §-a alá eső hagyaté-
ki ügyekben az örökösödési eljárás megindítása végett tá-
rgyalások eszközésével a helyben székelő kir. közjegyzőt,
esetleg közjegyzőket, vagy ha a városban, illetve községben
kir. közjegyzői állomás nem léteznék, azon kir. közjegyzőt,
esetleg közjegyzőket bizza meg, a kinek vagy a kiknek ke-
rületéhez a város, illetve község tartozik.

3. amennyiben a megye területén több kir. közjegyző

retébe foglalt óriás arca a zöld Adriának: elviszem neki
emlékül a ti becsületes, hatalmas esőkjaitokat.

* * *
Nagypénteken mosta holló a fiát, mikor évekig tar-
tott itthonülésem után a gyorsvonal kiröpített az ős Gömör
ismerős tájai közül. Nekem szinte ugy látszott, mintha ez
a szegény, tekete, agyonbabonázott péntek. — melynek már
annyi évszázados előítélet oly baljelentőséget tulajdonít —
nem is lett volna ez idén péntek. Talán a kalendárium-
csinálók tévedtek: vagy az én kedélyem volt pünkösdi va-
sárnapjára felvillanyozva?

A tavasz élető balsama terjengett a messze látha-
tár minden apró fűszála felett, a légben pacirta-hymnus
csattogott, a még alig rügyező fákön szinte szombeötölőleg
látszott az erőködés, hogy mielőbb lombot fakasztassanak:
— a „minden“ felett egy leirhatatlanul nyájás, enyhe, vi-
dám derében a roppant égbolt végtelen azurján felhő nem
zavarta pompában ragyogott a hatalmas fényisten, a csillag-
király: a nap.

A kies Rimatájék jól ismert képei mint édes álmok
tüntek el zemeim előtt; minden bokor, mely e völgyek
kebelében a kikelet erejével már életre ébredt, régi ismer-
rösként bölintgatta felém lombjait. Gedővár elpusztított kö-
orma után gyorsan siklottak elem a balogfalai majd az aj-
nácskői rengetegem, melyeket annyiszor bolyongtam át a
boldog gyermekkor édes reményeivel, vidám dalaimal. Majd
a füleki vár, a tarjániggyár zaja váltotta fel az erdők hang-
talan tájait, mig utitársam — egy mulatságos kipurfumeiro-
zott berlini commis voyageur méltó csodálkozására, — melyet
bátorkodtam egészen indokolatlannak találni — észrevétle-
nül értük el Hatvánt.

Már itt a nagy város szellője fujdogál. Minden a mi
előjön és látható, nagyobb arányokat ölt. Az élet pezsgőbb,
elevenebb, az idő rövidebb és a láttér ezerszeresen tarkul.

A ki elszakott a fővárosi élet zajától, bizony már itt
is kezdi magát kényelmetlenül érezni. A nagy sürgés-for-
gás, a vonatok jövőse-menése, cseppetés, indulás, a vasuti
jelék, a siető, érkező utasok, üdvözlések és bucsuk, a min-

Vigasz enyhe száll a mindenségre,
Hol bor folyik s szép hölgy mosolyog.

S ez nem elég. Újabb kétségbe ejt
A háboru, mely most kitört.
Apa vértől még föl sem száradt s már
A fiakét issza a föld.
— Végre elmúl a csatazaj is,
S egy hang hat a szivig, mely dobog:
Vigasz enyhe száll a mindenségre
Hol bor folyik s szép hölgy mosolyog.

Oh, ne kárhoztasd a természetet,
Örülj a tavasz megjöttén.
S a rózsák kábitó illatával
Ifjulj meg kedvesen keblén.
— Bár a rabiga iszonyt kelt bennünk:
S egy letiport ország sulyos átka fog:
Vigasz enyhe száll a mindenségre,
Hol bor folyik s szép hölgy mosolyog.

Béranger után . . . . s.

Kárpátoktól Adriáig.

— Vázlatok Tschew-Egueux utinaplójából. —

Ezek a vén, komoly, óriás hegyek szomoruan tekin-
tetek le rám. Hogy ugy el is tudja az ember hagyni ez
ismerős tájakat, melyeknek minden darabját mint kedves
esaládtagokat öleli keblére a ki itt él köztük.

A hegyek, halmok, erdőségek, a folyók és patakok
völgyei, a karesu falutornyok — bánataimnak, örömeimnek,
reményeimnek és esüggédésemeuk néma tanui, tele a lel-
kemből fakadt dalok emlékeivel, mintha kérdően tekintene-
nek és kedvencz dalommal sohajtának felém: „hová . . . ?“

Jó öreg Kárpátok, kéklő erdőségek, kies völgyek képe,
magam se tudom még merre visz az utam. Az ország má-
sik végén terül el a ti édes testvéretek, sziklabérezek ke-

van, utasítsa a megyei árvászeki elnököt, hogy az 1886. VII. t. cz. 30. §. harmadik bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelőleg ügyeljen fel arra, hogy a kir. községyzők örökösödési ügyek tárgyalása végetti megbízásokban a hagyatékoknak értéke szerint lehetőleg egyenlő arányban részesítsenek.

Hasonló utasítás intézendő a rendezett tanácsú városi esetleg községi árvászeki elnökhöz, amennyiben a város, illetve község területén több kir. községyző van, vagy ha a város, illetve község, más városban vagy községben székelő kir. községyzők kerületéhez tartoznak.

S minthogy az 1886. évi VII. t. cz. 30. és 31. §§-ban foglalt rendelkezésekkel az vétetik czélba, hogy az 1877. évi XX. t. cz. 243. §-a alá eső hagyatéki ügyek, a kir. községyzők munkásságának igénybe vételével, illetve az eljárásának megkönnyítésével különösen az illető gyámoltak és gondnokoltak érdekében gyorsan elláttassanak: a közigazgatási bizottságtól elvárom, hogy a hagyatéki ügyek és az azok elintézése végett történt intézkedéseknek a megyei árvászeki elnök, a megye területén netán létező rendezett tanácsú város, esetleg a gyámhatósági jog gyakorlatával felruházott községi árvászekének elnöke által pontos nyilvántartásáról gondoskodva, a mennyiben a havonként betekintendő nyilvántartás nem indokolható hátramaradások esetét illetően elő, erélyesen intézkedend az iránt, hogy a hátralevő hagyatéki ügyek az azok tárgyalásával megbízottak által haladéktalanul tárgyalassanak, vagy ha azok tárgyalás után az árvászekhez betérjesszettek, ez által a hatásköréhez tartozó teendők haladéktalanul teljesíthetessenek. — Budapest, 1886. április 2. — T i s z a, s. k.

Jelentés

a gömői ev. ref. egyházmegye népiskoláinak állapotáról az 1886. iskolai év első felében megéjtett vizsgálatok alapján. (Folytatás és vége.)

A felszerelés általában nagyon gyarló s a mit felekezeti egyházaink az iskolák tanszerekkel való ellátására évenként költenek, alig ütné meg az egész megyében a 100 frtot. Tanszereknek teljesen hiányával a trizsi, zádorfai, tamasi, dubicsányi, sajó-keszi, aggteleki, zubogyi iskola majdnem e kategóriába esik még a rudnai, berzetei, körösi, héthi, poszobai, keleméri, reeskei, kövecesei, zuhafői, majomi iskola is. Kellő felszerelésű iskola van 24; a többi 46 a már említettek is belefoglalva, hiányos felszerelésű. — E tekintetben legtöbbet tesz a rimaszombati egyház, a mely nemcsak a szükséges eszközöket szerzi be, hanem megrendelte a Veredi-féle paedagogiai Encyclopaediát s hordatja a „Lányok lapját“ és a „Hasznos mulattatót.“ Jövő évre már tantermeit mozgatható vasszékekkel fogja ellátni.

A mi a gyermekek tanszerekkel való ellátását illeti e tekintetben több helyről érkezett panasz, így ninesenek ellátva tankönyvekkel a gyermekek Körösi Lekenyén, Giczén, Bátkában, Pokorágyon, Reeskén, Otrókocson, Ragályon, Trizsben, Zubogyon. P. lőszön és más helyen pauszakodnak a szülők a sok és drága tankönyvek miatt.

Adományozás folytán egyes iskolák és tanulók következő helyeken nyertek tanszereket. Pelsőzön a szegény perselyében talált 3 frtból tankönyvek vásároltak szegény gyermekek számára. Bátkában Máriássy Andor ur 15 frtot adományozott az iskola felszerelésére. Ugyanide az esperes ur is küldött kiosztás végett tankönyveket. Csizben a n. mélt. vall. és közoktat. minis. tium küldött tanszereket. Pálfalán egy lány ingyen kapott tankönyveket az egyháztól. Rimaszombatan az egyház 20 szegény soru leányt látott el tankönyvvel. Majomban 8 gyermek kapott ideiglenes használatra az iskola könyvtárából könyvet.

A főt. e. kerület által kiadott tanterv több helyen nem vitetik keresztül s vannak fontos tantárgyak, melynek tanítása elmarad. Ilyenekül vannak feltüntetve a rudnai, lekenyei, giczi, uzapanyi, tamasi, lenártfalvi, czizi, jénei, dubicsányi, szkárosi iskolák. Majomról az említettik, hogy ott a magyarizát nélküli említésre van fektetve a fősuly. — Hat osztályú iskola van megyénk területén 44, öt osztályú 17, négy osztályú 6, miből meglátszik, hogy a szabályszerű osztály felállítás legtöbb helyen megtörténik. Dubicsányban a gyermekek öt osztályba voltak sorozva, de harmadik osztály nem volt.

den rendű és rangu utasok által felkavart lármá, szóval az a decoratio, mely ily központi állomásokon mintegy illusztrációját, nyilatkozását képezi azon soknemű forgalomnak, melyet szárazföldön a vasutak közvetítenek, olyan fárasztólag hatnak a magamforma falusi parasztra, hogy szinte örül az ember, mikor a tolongások és lármák veszedelmei közül ép kézzel-lábbal az indulni készülő vonatra szabadulhat.

Gödöllő királyi parkjának kevés pillantást szentel az utas még ilyenkor. Az idén különösen nagyon hátramaradt nálunk a növényvilág vegetációjára, s hol tavaly ilyenkor már bujban lombos, árnyékos fasorok nyújtottak üdülést a poros városi utcákból zöldbe menekült elfáradottaknak, most még csupasz ágakat látunk unatkozni, s e szomorú őszi képtől kedvetlenül fordul el a tekintet, s inkább buvárkodik a „Pesti Napló“ vezércikkei között, már pedig azok széles Magyarországon a legfokozottabb unalom destillált példányképei a zamatos olvasmányhoz szokott magyar izlésű ember előtt.

Feltűnik végre — vagy egy órai rohanás után a pest-megyei halomtan sikon Magyarhon ifju büszkesége, a szép, nagy, ragyogó Budapest. Ez az elkényeztetett gyermek, mely úgy vonz magához a belőle kiáradó szellemi és anyagi pompa ellenállhatlan fényével, hogy a távozó „mindig, mindenholnan vissza-viszavágyik“ érzék- és elmeizgató, soha nem csillapuló lüktetése közé.

Alig két évi távollét után is alig ismer az ember a hajdan annyira megszokott helyekre. Itt-ott szembetűnik, hogy a régi, ócska kert parlagán most már diszes háromnégyemeletes palota épült, néhol észre sem veszi, hogy a zavart az ujonnan öntött aszfalt-járda idézi elő, melynek helyén azelőtt bokáig ért sártengerek hullámaira emlékezőnek a régen penzióba (ócskarium) dobott kalocsnyi, s a szem fűrkészőleg keres a fel- és eltűnő — mindig más és más — emberesportozatok között egy ismerős arcot, a caleidoseop minduntalan utat mutat, s elvégre kénytelen beelégedni a lefőzött emlékezet a szomorú igazsággal, hogy: „Változnak az idők és — mi is változunk . . .“

(Folytatás következik.)

Az iskolák szellemi állása következőleg osztályozható. Kötő iskola volt 27, dieseretes 31, kielégítő 10. Ezek közül a zuhafői iskola osztályzatot nem kapott, mert a himlőjárvány miatt az iskola decz. 28-tól egész márczius 8-ig szünetelt. Kötő iskolák voltak: a hauvai, héthi, putnoki, fi és leány, poszobai, naprágyi, hubói, zsipti, pel-sőzei, páskaházi, zádorfalvi, alsószuhai, vályi, mihályfalvi, kálósia, jánosii, rimaszombati két leány iskola, a pálfalvi, fedli, serkei, simonii, runyai, radnóti, iványi iskolák.

Dieseretesek: a lenártfalvi, czizi, jénei, keleméri, reeskei, kövecesei, sajó-keszi, tornallyai, bátkai, szutori, zeherjei, pokorágyi, balogi, uzapanyi, berzetei, körösi, horkai, beretkei, ragályi, aggteleki, imolai, zubogyi, bejei, otrókocsi, visnyői, szkárosi, rási, rimaszécsi, susai, mártonfalvi és danyai iskolák.

Kielégítő osztályzatuk: a dubicsányi, tamasi, rudnai, lekenyei, trizsi, alsófalusi, majomi, kisaludai, zádorfai, harmaczi iskolák. Ezek közül csak a tamasi és rudnai iskolák vannak állandóan a kielégítőre praedestinalva.

A fegyelmzés általában a nevelés igényeinek megfelelő. Nagyobb szigorúság nem ártana Rimaszécsen. Runyában, Harmacson, Lenártfalán és a putnoki fiiskolában.

Rajz tanítatik 25 népiskolában; a vályvölgyön és a szárazvölgyi szakaszban ugy látszik mindenütt melőzik e köitűnő és a gyermekek által nagyon kedvelt foglalkozást.

Kézimunkával foglalkoznak 21 népiskolában.

Tanítói szakkönyvtár van 53 iskolában s e tekintetben legjobban el van látva a rimaszombati, pelsőzei és jánosii iskola.

Népkönyvtár van 31 helyen, ezek közül leggazdagabb a szutori, pelsőzei, jánosii és rimaszombati könyvtár.

Faiskola kijűnő kezelés alatt áll a következő 17 egyházban, Pelsőzön, hol 1200 darab oltvány található, továbbá Szalóczon, Simoniban, hol 2000 darab nemesített esemete van, ezen kívül 1500 darab a mult évben eladott. Bátkában, Szutorban, Pokorágyon, Balogon, Poszobán, Reeskén, Kövecesen, hol a mult évben 138 darab oltványt adtak el és pedig helybelieknek 5 krjával, vidékieknek 10 krjával: Bejében, Otrókocson, Visnyón, Zádorfalán, hol a lelkes kezeli; Jánosiban, Pálfalán, Serkén. Ezen kívül a rendszeres kezelés folyamatban van, vagy már megkezdett 18 egyházban, de Putnokon a folytatolagos kezelésre nines gond fordítva. A rendszeres kezelés még nem kísértetett meg a következő 18 helyeken: Lenártfalán, hol a község használja, Runyában, Rimaszécsen, hol a kerítés hiánya akadályozza a rendszeres kezelést, Harmacson, hol szintén az imént említett mentesség szolgál akadályul; Uzapanyton, Tamasiban, hol az egyház hasznosbérbe adja, Ragályon, Zuhafón, Aggteiken, Majomban, hol az egyház adja bérbe, Kisaludon és Zeherjén, hol a község szedi fel a bérletet. Ezen egyházak előjárói utasítandók volnának, hogy az iparkert kitűzött czéljának adják át s a hol kerítésre szükség van, a községi előjáróságot szorgalmazzák annak eszközésére. Talaja miatt nem használható a kiasított iparkert 12 helyen u. m. Darnyán, Mártonfalán, Radnóton, Zsibben, Csizben, Jénében, Héthben, Dubicsányban, Naprágyon, Vályban, Mihályfalán, Kálósán. E helyeken a esere eszközése volna szorgalmazandó. Iparkerti helyiség nines hasitva: Susán, Rimaszombatan, Tornallyán. Általában a hol az iskola tanító nem érez kedvet a fatenyésztés és kertészkedéshez, ott valamely oltást kedvelő egyének kellene átadni az iparkertet azon kötelezettséggel, hogy a növendékeket az oltásra tanítsa meg.

Felszerelt tornahelyiség csupán 5 helyen van, egyelőtt a szabad gyakorlatok tanításának.

Ősztündij alap van 11 egyházban, u. m. Beretkén 100 frt, Giczén 40 frt, Harmacson 40 frt, Szutorban 100 frt, Pokorágyon 210 frt, Putnokon 60 frt, Kövecesen 100 frt, de még mind ez ideig nines befizetve, Kesziben 10 frt, Vályban 100 frt, Aggteiken 10 frt, Jánosiban 100 frt.

Iskolai pénztár és ingatlan vagyon van a következő 37 egyházban: Pelsőzön a Ragályi-féle 100 frtos alapítvány melynek kamatai tanszerek bevásárlására fordítatnak. Szalóczon 160 frt pénz, 3 hold erdő legelő. Páskaházán 700 frt s 7 hold erdő legelő. Lekenyén 26 frt, Giczén 40 frt, Simoniban bevétel volt 117 frt 39 kr, kiadás 91 frt 32 kr, maradvány 26 frt 07 kr. Egyesek ajándékoztak e czélra 4 frtot. Ingatlan birtok 1 1/2 hold szántó föld. Rimaszécsen kellene lenni 100 frton felül, de ez a város bírása által elikkasztatott. Ez ügy tisztázására és fedezésére bizottság küldendő. Susán a bevétel volt 25 frt, kiadás 5 frt, pénztári maradvány 20 frt. Darnyán bevétel 47 frt 97 kr, kiadás 13 frt 18 kr, maradvány 34 frt 79 kr. Mártonfalán bevétel 81 frt 16 kr, kiadás 74 frt 89 kr, maradvány 6 frt 27 kr. Az egyház e czélra 20 frtot ajándékozott. Iványiban a bevétel volt 21 frt 26 kr, kiadás 11 frt 38 kr, maradvány 9 frt 33 kr. Zádorfalán az iskolaépítési alap 192 frt. Harmacson iskolai alap 172 frt és egy db rimaszombati takarékpénztári részvény, értéke 40 frt. Szutorban van 2 frt 17 kr. Pokorágyon 2 kat. hold szántó föld és 13 frt 60 kr. pénz. Zeherjén 13 frt 1 kr. Hanván 17 frt 09 kr. Lenártfalán iskolaépítési alap 199 frt 43 kr. Héthben 15 frt 58 kr. Putnokon 200 frt iskolai alap. Poszobán 8 frt 14 kr. Kelemérben 20 frt. Naprágyon 2 frt 17 kr. Kövecesen 8 frt 69 kr. Kesziben 5 frt 90 kr. Mihályfalán 4 hold szántóföld, ebből fedezetnek a növendékek irószükségletei, szegényebb sorsuk ruhanemével is ellátatnak. Pénztárban van 27 frt. Kálósán 27 frt. Bejében 20 frt. Imolán 20 frt. Zubogyon 12 frt. Jánosiban 17 frt 50 kr. Pálfalán 4 frt 66 kr. Majomban 22 frt 44 kr. Feleden 141 frt 80 kr. Kisaludon 74 frt 84 kr. a tornallyai takarékpénztárban. Serkénben 85 frt 34 kr. Ugy tudom, hogy a balogi iskola 1000 frt iskolai alap kamatját huzza, de hogy mi czélra használja fel, annak semmi nyoma. Iskolai pénztára nines.

Az iskolaszékek legtöbb helyen kellő felügyeletet gyakorolnak az iskolára, csupán Csizben és Kisaludon van panasz, hol az iskolaszék az egész félévben nem látogatta meg az iskolát. Ezen kívül iskolalátogatási jegyzőkönyv nem található Rudnán, Lenártfalán, Jénén, Héthben, Ragályon, Trizsben, Zuhafón, Aggteiken, Imolán, Zubogyon, Majomban. Ezen nevezett iskolaszékek éberebb felügyeletre lenének utasítandók, köteleességökké tétetvén a látogatási jegyzőkönyvek vezetése is. Felvételi és osztályzati anyakönyvek általában jól vezetettek.

A tanítói lakás csupán 8 egyházban igényel javítást, u. m. Berzeten, Körösiön, Zádorfalán, Bátkában, Szutorban, Zeherjén, Tamasiban, Lenártfalán.

A tanítói fizetés hiányos beszolgáltatása miatt 8 hely-

ről érkezett panasz, u. m. Körösiön, Giczén, Iványiból, Putnokról, Kelemérből, Reeskérol, Otrókocsból, és Jánosiból. A tanítói fizetés rem üti meg a 300 frtot a következő helyeken: Dubicsányban, Szutorban, Zeherjén, Pokorágyon, Uzapanyton, Tamasiban, Lekenyén, Giczén, Rudnán, Körösiön, Alsószuhán, Imolán, Zuhafón, Aggteiken, Zubogyon, Ragályon, Trizsben, Rásban, Visnyón, Alsófaluban, Kisaludon, Zádorfalán és a putnoki leánytanítóé. Tehát 20 diplomatikus egyén oly csekély díjazásban részesül, hogy a vasuti bakternek nines oka irigykedni reá. Sovány napszám a nemzet szolgálatában. És pedig köztük olyan is van, a ki kötő iskolát vezet. Ilyen az alsószuhai Fodor József.

Tanfolygóló, illetve ministerium által kinevezett iskolalátogató volt: 13 helyen, u. m. Radnóton, Iványiban, Zádorfalán, Bátkában, Pokorágyon, Zsibben, Poszobán, Kelemérben, Otrókocson, Zádorfalán, Ragályon, Jánosiban, Pálfalán.

A tanoncok részére zárt üritkező helyek még igen sok helyen ninesenek, erről azonban a bizottságok restellettek jelentést tenni; csupán Rimaszécsen, Radnót és Iványi vannak ennek hiányában szenvedőkül feltüntetve.

Egészségtan, mint külön tantárgy leginkább csak a pelsőzei és rimaszombati szakasz egyes iskoláiban tanítottak. Az éneklés tanításánál különös sikert mutattak fel a pelsőzei, berzetei, balogi, hamvai és naprágyi iskolák.

Építés, javítás, beruházás történt a következő helyeken: Runyán az iskola javítottat s egy új iskola építése ismételve megigértetett. Rimaszécsen az iskolai épületek kijavítottak. Susán a tanító szobája új ajtókkal, ablakkal látottat el; új ol és szín épület 300 frt költséggel. Darnyán is történt javítás. Mártonfalán új székek készítették, de a vizsgáló biztosok kifogásolják azokat czélszerűségi tekintetben. Radnóton az iskola kideszkázottat az összes épületek javítottak, egy tanszer szekrény készített. Iványiban a tanterem kideszkázta ott. Zádorfalán az ablakok újítottak, a konyha helyiség rendbe hozott. Harmacson épületek javítottak. Pokorágyon az udvar új deszka kerítéssel véttetett körül. Kálósán új külső ablakok készítették. Hanván a pitvarból egy kis szoba készítettet s a befalazott ajtó helyett az udvarról vágottat új bejárat egy kis ezintereszerű épülettel es ezzel aztán a külföldben helyes berendezésű tanterem egészen elrontatott. Az ily kárért felelőségre volna vonandó a helyi egyházi hatóság. Putnokon a régi két tanteremből egy alakítottat s mozgatható székekkel látottat el. Hubón az iskola 110 frt költséggel kideszkázottat. Zádorfalán az épület kívül belül javítottat. Zubogyon az iskola körül 38 ol hosszú deszka-kerítés huzatott. Alsószuhán az iskola teljesen rendbehozottat. Jánosiban a népkönyvtár számára egy nagy festett könyvszekrény készítettet. Pálfalán a tantermen és a kerítésen jelentékeny javítás tétetett. Kisaludon új istálló épült az iskola udvarán s tervbe van véve a tanterem czélszerű átalakítása. Serkeben az iskola rendbehozására 80 frt adatott ki.

* * *

Ime ezekben van szerencsém egyházmegyénk népiskoláinak állapotát előterjeszteni. A kép, melyet rajzoltam, inkább negatív, vagyis azt tünteti fel, a mi nines, de a minek lenni kellene. Eleitől fogva mindig inkább a pessimismus szemüvegén néztem iskoláink állapotát, rossz szellem voltam, a mely a sebeket kereste, de azért, hogy azok behegesztessenek. Egyházmegyénk úgy is sok dieseretet kapott már a népnevelés ügye körül kifejtett buzgalomért, nem árt az, ha olykor-olykor az árnyoldalak is feltűntetjük.

Ilyen szemüvegben nézve készítettem jelen előterjesztésemet is, s könyvtelen vagyok beismerni, hogy népnevelésügyünk állapota általában véve szembe mer nézni a legerősebb kritikának is: és ebből a diesőségéből az orosz-lánrészt kétségkívül a tanítói testületet illeti, melynek tagjai egymással nemesen versenyezve, lankadatlan buzgalommal törnek előre a tökély végtelen utján, megfigyelve és felhasználva a fejlődő paedagogiai tudomány minden vívmányát, de része van a papságnak is, mely eleitől fogva munkatársakat látott az Istenországa építésénél a tanítói testületben, s ehez képest egész erkölcsi súlyát a tanügy emelésére fodította nemesak, hanem a tanítókat is baráti szeretettel ölelte magához; aztán osztályrésze van a népek is, mely már odáig éredett, hogy szívesen viszi gyermekét az iskolába. Az a panasz, a mi az iskoláztatás tekintetében említve volt, egy kis szigorúsággal elenyészethet.

Adja Isten, hogy népnevelésügyünk állapotában hanyatlás ne álljon be soha!

Ruszkai Gyula.

Gyermek-színház.

Azok, kik a husvét másodnapjának estjén az ág. ev. leányiskola nagy termében megtartott jótékonycélu gyermek-szinielőadáson résztvettek, meggyőződhetnek arról, hogy ha vannak buzgó és tapintatos rendezők, — mit ez alkalommal már másodizben volt alkalmuk tapasztalni. — a kis fűrge s eleven műkedvelők is nyújthatnak az érdeklődőknek szórakozást és szerezhetnek kedves örömet. Hogy mennyire sikerült Jenes Jolán és Stiernberg Katinka tanító kisasszonyoknak, mint buzgó és tapintatos rendezőknek ez irányban fáradozásuk, mutatja a fényes s zellemei és anyagi siker, melynek bizonyosságul szolgáljanak az alábbiak:

A gyermek szinielőadásra meghivottak — dacára, hogy e napra esett a városi színeszek első fellépte is, — már 7 óra után nagyszámban özönlöttek az ág. ev. leányiskola nagyobbik termébe, hol már egy alkalommal egy ily gyermek-szinielőadásra kellő szórakozást nyertek. — Az e czélra jól berendezett és szépen feldisztatott terem 8 órára annyira megtelt néző közönséggel, hogy a később érkező vendégeknek csak nagynehezen szolgálhattak helylyel.

Az előadás pontban 8 órakor kezdetét vette. A megállapított műsor szerint: „Egy komédiás bemutatja magát és társait a falusiaknak“ című költemény elszavalásával. — Alig szűnt meg az ezt követő tapsvihár, a függöny felvonatott s kezdetet vette „Az irigység szelleme“ című szindarabnak előadása.

Feszült figyelemmel hallgattuk mindnyájan, s a ki kezdetben talán kételkedve mert gondolni a gyermekek ebbeli képességére, nyomban esalódhatott, mert a darab eljátszásával megmutatták a kis műkedvelők, hogy ők is tudnak ám valamit. — Az a fesztelenség, az a bátor hang, az a sima s érethető beszédmodor, mely a hallgatóság figyelmét teljesen lebilincselte, mindmegannyi élő bizonyítéka azon helyes tanmódnak, mely a fentnevezett rendező kis-

asszonyoknak, mint tanítónőknek előadásait is jellemzi: itt tulajdonképpen a színelőadásban egyúttal a tanítónőknek eddigi tanításuk gyümölcsét volt alkalmauk örömmel láthatni.

Az előadásra megjelent szülők, a kis színdarab végeztével, nyugodt lélekkel elmondhatták: hogy a gyenge ifjú események jó kérészekre bizáltak, hogy gyermekeik szívébe jó és tiszta magvak vetettek, mert láthatták s hallhatták, hogy a kicsiny műkedvelő sereg megtanulta ez estén is: megvetni az irigységet, s szívből megszeretni a munkát és a jótékony szolgát; még most is fülemben eseng a kis éneklő sereg dalának végső sora: „Mert a jótétemény, el nem múló erény.”

De hogy ez est lefolyásáról kellő képet nyújthassak, nem szabad megfeledkezniem, az oly szép összhangban felállítva bemutatott élőképéről sem, melyeknek szemlélete — méltán kielégítette a néző közönség ebbeli kíváncsiságát — a következő élőképek szemléletében volt alkalmauk gyönyörködtetni: 1. A kis művész 2. Hit, remény, szeretet. 3. Vándor legény bucsuja a szülői háztól. 4. A négy évszak. 5. A vőfélyek. 6. Ej és hajnal. — A képek bengáliai tüzzel valának megvilágítva. — Az élőképek a közönség zajos kíváncsiságára, kétszer, sőt háromszor is belettek mutatva. — Befejezőül az összes ez esetben működő személyek — szép rendben felállítva — megjelentek a színpadon, s egyikük elszárválta Fekete Mihályt „Rege a violáról” című költeményét, ennek végeztével a műkedvelő gyermek-sereg több kedvelt dallamu népdal éneklésével lepte meg a halgatóságot; — jutott is érette taps bővíben.

Szünet közben azok a hirtelen barna legények mulattatták a közönséget szebbnél szebb darabok eljátszásával. — s midőn a függőy utolsó legördült, rázendíték a „Rákóczyt” — mely jeladás volt nem ugyan a hazamutató, hanem a más terembe való vonulásra, hol a műkedvelő gyermekeket várta a nagy lakoma, melyben özv. Nagy-Zatrogth-Julia és özv. Patzek-Rigó Emilia úrnők szíveségéből részesültek. A lakoma végeztével tánczra kelt a jelenlévők apraja-nagyja, s járták a tánczot egész éjjelutáng.

Örömmel kezdtek, örömmel végezték az élvezetes estét, s ezen örömben nem mulasztatom el kifejezést adni a jelenvöltek általános meglepedésének, s azon ohajának, hogy engedje meg az ég ura a buzgó és fáradhatlan rendezőknek, az ily paedagogiai sikerrel járó előadásoknak minél gyakoribb megtarthatását, igérvén részünkről, hogy tőlünk telhetőleg a sikert mi is előmozdítandjuk.

Megvolt tehát az erkölcsi siker, de e mellett az anyagi siker felett sem lehet panasz. — Bevétele volt: belépti jegyekből 30 ft 65 kr; az összes kiadás, főleg mivel új kortina és új jelmezek lettek beszerelve: 22 ft 81 kr; maradt tiszta jövedelem: 7 ft 87 kr. — mely összeg miúnt eddig is, taneszközök beszerzésére fordították.

Kedves köteltségének ismeri a rendezőség azon t. urak és úrnőknek, kik felülfizetésükkel az anyagi sikert előmozdítani szívesek valának — ez uton kifejezni köszönetét. Felülfizettek pedig a következők: Szomor Kálmán 1 ft. Liszka József 1 ft. Kovácsné . . . 1 ft. Martineké 50 kr. Andrik Sámuel (Tamásfaló) 60 kr. Beliczay László 40 kr. Szontagh Károly 40 kr. Glauf Pál 10 kr. Liszka Józsefné 10 kr. Kohn N. 20 kr. Hosszu N. 20 kr. Hamahár Károly 70 kr. Zachar Gusztáv 30 kr. összesen: 6 ft 50 kr.

Koszlay József.

Meghívó.

A rimaszombati tornaegyesület ügyében ápril 13-án tartott értekezlet által kiküldött bizottság befejezve az előmunkálatokat, van szerencsém a torna-egyesület iránt érdeklődőket május 2-án (ma vasárnap) délelőtt 10 órakor a városház tanácsstermében tartandó alakuló közgyűlésre teljes tisztelettel meghívni.

A közgyűlés tárgyai: az alapszabályok tervezetének tárgyalása, a tisztviselők és választmány megválasztása, folyó ügyek. — Rimaszombat, 1886. május 1.

A bizottság nevében:
Fábray János, bizotts. elnök.

Hírek és vegyesek.

Személyi hírek. A husvéti ünnepek Dapsy Vilmos kuriai bíró Enyiczken (Sáros megye.) Csider Károly a rimaszombati takarékpénztár igazgatóságának elnöke pedig Miskolcra költötte. Tiszta Kálmán miniszterelnök a husvéti ünnepek Sajtó-Kazán vejenél töltvén, vagy egy órára Putnokra is berándult, hol mint értesülünk apróbb bevásárlásokat is tett.

Hymen. Lukács Géza menyegyei h. első aljegyző. a gömörmezei ifjúság egyik legkitünőbb alakja, folyó hó 26-án (husvét második napján) váltott jegyet Broncs Anna úrnővel, Broncs István susai földbirtokos és megyebizottsági tag bájos és művelt leányával, ki az ideai bálók egyik legünnepelebb szépsége volt. Áldás és szerencse kísérje a köztendő frigyét!

Felhívtunk annak közlésére, hogy a rimaszombati dalárda elnökválasztó közgyűlése nem mint hirdete volt, a mai vasárnapon, hanem egy héttel később vagyis május hó 9-én fog megtartani. A díszes állásra — mint haljuk — a dalárda Dapsy Vilmos nyugalmazott kuriai bíró ur ó méltóságát, közügyeink e buzgó, fáradhatatlan veterán bajnokát szándékozik megválasztani.

Dr. Pauler Tivadar, Magyarország igazságügyminisztere, igazságügyünk egyik legkitünőbb reformatora, egyetemi tanár, kinek elég nevét említeni, hogy mindon érdem és dicsőség, melyet egy jó hazafi és kitünő tudós szerzhethet — eszünkbe jusszon, tegnapielőtt hosszas és súlyos szenvedés után Budapesten meghalt. — Az ő nemes és nagy alakja már nem a miénk, mint egyik nagy lapunk az általános nemzeti fájdalom első felbuzdulásában szépen írja: „Kiszzenvedett. Hosszu életkor, hosszu munkásság és hosszu betegség elvitték őt az emberi életnek ahhoz a végéhez, mely halálnak nevezetik. Szemeit örökre lezárta, ékesen szóló ajkait soha fel nem nyitja többé s arezán mosolygallyal nem játszik ezental a napnak fénye. A mi erénye volt: azt átveszi a történetírás; — a mi hibája volt: azt átveszi a feledékenység. Ötven esztendőn keresztül szolgált a tudományt s e mellett tizenöt esztendőn keresztül szolgálta apolitikát. Ott is, itt is, élőkép állásban. Ott mint egyetemi tanár, mint író, mint akadémiai tagnak; itt mint szónok mint képviselő, mint miniszter. Oly életpálya s oly nagy tevékenység jutott neki, mely egy része a nemzeti történetnek.” A nemzet áldása örökdíjék kegyelettel az ő nemes hamvai fölött!

Halálozás. A Ragályi családot ismét érzékeny vesztés érte. Ugyanis annak egyik derék, társadalmi és egyházi téren egyiránt kiváló tagja Ragályi Miklós a múlt hó 28-án elhunyt.

Vettük a következő gyászjelentéseket: Vályi Vilma és férje Török Bálint, gyermekeik: Sarolta és Évával; — Vályi Ida és férje Szentmiklóssy Sándor, — Vályi Kálmán és neje Szentmiklóssy Erzsébet, ugyszintön gyermekeik: Kálmán, Margit, Sándor és Zoltán fájadalmas szívvel jelentik forrón szeretettel édes atyjuk, ipójuk, illetve nagatyjuk Vályi Benedeknek folyó 1886-ik évi április hó 27-ik napján, élete 78-ik évében, hosszu szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó április hó 29-ik napján, délután 3 órakor fognak Jánosiban, a ref. egyház szertartása mellett, örök nyugalomra tetetni. Áldás és béke lebegjen porai felett! — Madarassy Etelka, férje Sziklay Ferenc és gyermekei: Gizella, Etelka, Ferenc és Ilona; Madarassy Dezső neje Tassi Vég Vilma és gyermekeik: Vilma és Ilona; Madarassy István, Madarassy Lajos, Madarassy Pál, Madarassy Irma, Hajós Kálmán és leánya Magda mely fájadalommal jelentik maguk és az összes rokonság nevében szeretettel tisztelt atyjuknak, nagatyjuknak, illetőleg ipójuknak és rokonuknak Mezőmadarassy idősb Madarassy István Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun megye bizottsági tagjának, folyó évi, április 22-én este 9 órakor, élete 70-ik évében, agyszélhűtésben történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei folyó hó 24-én délután 4 órakor fognak a ref. vallás szertartásai szerint a k-repesi-uti sírkertben örök nyugalomra tetetni. Béke lengjen porai felett!

Bika-hecz. A múlt hó 27-ikén nagy rémülést és veszedelmet idézett elő városunkban egy két éves bika, mely a szomszéd majomai esordából elvadulván, tajtékzó szájjal rohant át a városom. Már utközben több szekeret megtámadott, de itt nagyobb veszedelmet nem idézett elő, de annál rémesebb jelenetek játszódtak le a város utcáin. Első ízben két embert támadott meg, kiket csak a gyalogjárda korlátja meattett meg, majd egy katonának rohant, ki oldalfegyverével volt képes magát megoltalmazni, majd egy a vasúthoz csomagot vivő szolgát döntött fel, ki a kövezeten fejét szétzúzta, életben maradásához alig van remény; így több mint 10 embert támadott meg, de az ijedségen kívül a fentebbi kivétellel más bajt nem okozott, legteljeb a piacon áruló kofáknak okozott kárt, kik sátraikat ott hagyva a szélrozsza minden irányába, kénytelen versenytűtást rendeztek. Végre sikerült betérlni egy udvarra, hol a mészárosok megkötözték s levágták.

Színészet. Bács Károly kitünően szervezett dráma, operette, vígjáték és népszínmű színtársulata hétfőn husvét második napján kezdte meg előadásait városunkban a „Koldus diák” című szép operette-vel. Kedden a „Nőemancipáció”. Szerdán „Denise”. Csütörtökön a „Protekcio” — Berczik legsikerültebb műve. Tegnap szombat a „Furesz háború” került színpadra. A műsor változatossága, művészek képzettsége és valóban megfeszített igyekezete tökéletesen meggyőzte arról, a mit különben színházlátogató közönségünk is minden estén elismert, hogy ily jól szervezett társulat már végső-öt év óta nem időzött városunkban, és Rimaszombati város és vidéke hazafias közönségének jó izlésére és áldozatkészségére a derék igazgató és társulata érdekében is bátran merünk appellálni, hogy a hazai színművészetet a köztünk időző társulat előadásainak minél tömegesebb látogatásával támogassa, mert valóban szomorú jelenség lenne, ha ily — a legtozozottabb műzlést is kielégítő művészet annyira megérdemelt pártolásban nem részesítenék. A társulat tagjai közül az eddig élvezett előadások alapján kiemeljük Bács Károlyt és nejét Maár Julia úrnőt. Fábriant, kik már régi jó ismerőseink, továbbá Kuthyné, Gyurmaun Ahe, Erdei Berta, Orosz Katalin úrnőket, Aradi Völgyit, Nyiregyházit és Tisztait, kik a társulat legjobb erői közé tartoznak.

„Ország-Világ” husvét szünetje a rendesen nagyobb terjedelemben jelent meg. Igazi ünnepi szám ez, mely egy szellemi, mint artisztikus tekintetben dicséretére válik e lap szerkesztőjének. Ünnepi cikket („A feltámadás ünnepe”) Kaas Ivor báró, a kitünő publicista írt s ezenkívül egy egész sorát találjuk az érdekes közleményeknek. Tolnai Lajos „A jégkisasszony” című érdekes regénye s Szató Endre „A kardos menyecske” című humoros és illusztált regénye mellett a többi közlemények következők: „Feketeország”, fantasztikus népmese Benedek Elektől (hét illusztációval). „Husvét beszámoló” Szatmári Mórtól (Roskovits Ignác illusztációival). „Garabonczás diák” Seress Imrétől, a kitünő travestia-írótól (Goró Lajos illusztációival). — „Hubay Jenőről” (arezképpel s a kitünő hegedű-művész egy szerzeményéből mutatvánnyal) Szokolay Kornéltól. — „Róma és környéke” Bonney-től (képekkel). — Fraryról, a „Latinnyelv kérdése” című mű szerzőjéről szellemes tárcza Május-tól. Horváth Sándor, a pesti új evang. lelkész (arezképpel) Czigány Károlytól. „Tündér-ujjak” (Nőkvilága) Elemer-től stb. A nagyobb képek közt igen sikerült Mannheimer Ágost „Balek” című husvét rajza a czímlapon, továbbá „Szent Veronika kendője” s „A kereszt alatt” című nagyszabású képek stb. A rovatok, mint rendesen, élénken, gondal vannak megszerkesztve.

Francis W. ur a „London szálloda” bérlője Budapesten f. é. Május elsejétől átveszi a Budapesten közismeretes „István főherceg” szállodát, a melyet teljesen új és elegans burtorral berendezett, hogy tisztelt vendégeinek kívánalmait kielégíthesse. A mint tudomásul kaptuk, Francis ur kitünik szeretetreméltósága által és igyekezni fog új vállalatát olcsóság és szolid kiszolgáltatás által emelni, mire t. olvasóink figyelmét különösen felhívjuk.

Kerti gazdaság.

Gyümölcsészet.

8. **Champaigni renet:** érés ideje december — ápril. Középnagyságú elsőrendű csemege-gyümölcs. Husa fehér, magtokja körül sárgás vagy zöldes erekkel, finom, tömött, porhanyó, leve elég bő, cukros, finom savanyval emelt, bár kevésbé fűszeres, de igen kellemes ízű. Faja eléggé vig növésű, erőteljes, edzett. Korán és bőven termő, miért is nagy fáva igen ritkán növekedik. Szálas fának vadonczra ojtandó. Helyben, talajban nem válogatós. Mint-hogy e jeles faj alma csak tavasz felé érik meg, s fájáról leszedve, még a paraszt ember izlésének sem felelnek meg, igen alkalmas a szabad helyen való tenyésztésre, főképen hazánk felső vidékein.

*9. **Cludius masanezkája.** Ez a renetek közé sorolt alma eltart december — márczius végeig is. Mint csemege és háztartási gyümölcs elsőrendű. Középnagy, néha jóval kisebb. Husa fehéres, magtokja körül zöldes erekkel, finom, tömött, roppanó, kellően érett korában porhanyó. Leve elég bő, cukros, gyöngéd savanyval emelt, igen kellemes, néha azonban nem eléggé fűszeres ízű. Faja eléggé erőteljes, edzett, sem virága, sem kötődött gyümölcse nem nagyon silylik a kései fagyokat. Sűrű gömbalaku koronát szokott alkotni. Bokoralakunak épen olyan jó, mint szálas fának. Helyben, talajban nem válogatós. Gyümölcse jól állják helyüket a fán. Oberdieck (a híres gyümölcsész superintendens) azt mondja róla: „nyárig is eltartható.” Mint olyan gyümölcsfaj, mely még a közönséges Masanezkánál is termékenyebb, érdemes a nagyban való elterjesztésre, kivált a felföldön.

10. **Csillagos piros renet:** érés ideje oct. — jan. első rendű csemege, háztartási és diszgyümölcs, középnagy, husa fehér, sokszor inkább vagy kevésbé rózsaszínű, finom, tömött, porhanyó, leve elég bő, finom savanyval emelt, cukros, kellemes fűszeres ízű. Faja erőteljes, egészséges, edzett, elég korán és bőven termő, szabályos termetű, ritkás lombozatu koronát alkotó. Szálas fának vadonczra ojtandó. Némelyek — hibásan — a Kalvillaj almá közé is sorozzák. A fejlődési clima és talajviszonyok kedvezőek e szép és haladatos gyümölcsre nézve.

11. **Donei renet:** october — novemberben érik és márcziusig is eltartható, jó csemege és háztartási gyümölcs ép úgy mint a

12. **Dietzi mandula renet:** melynek husa sárgás, igen finom, tömött roppanós, teljes megértével azonban porhanyós, leve bő, igen cukros, finom savanyval emelt, igen kellemes sajátságú fűszeres, muskotályos ízű. Faja edzett, és kedvező körülmények közt korán és igen bőven terem. Diszlik mindenféle alma alanyon, alakítható minden formába s jó szálas fának is. Dombos helyet kiválóan szeret.

13. **Etlin renetje:** nov. — febr. söt júniusig is eltartható, elsőrendű csemege és háztartási gyümölcs, középnagy, néha kisebb is. Husa sárgás, finom, tömött, velős, leve elég bő, igen cukros, gyöngéd savanyval emelt, igen kellemes fűszeres ízű. Faja edzett, erőteljes és egészséges, korán s a neki kedvező helyen rendkívül bőven termő, terebélyes koronát alkotó. Diszlik mindenféle alma alanyon s alakítható minden formába. Mirdenütt jól diszlik. Gyümölcse nem hullanak.

14. **Fényes renet:** érés ideje oct. — dec. de hűvösebb tájakon késő tavaszig is eltartható, elsőrendű csemege és háztartási gyümölcs. Középnagy, néha kisebb. Husa fehér vagy kissé sárgásfehér, finom tömött, roppanós, de a szájban csaknem teljesen szétolvadó, leve bő, cukros, finom savanyval emelt, igen kellemes fűszeres ízű. Faja fiatal korában vig, később csak mérsékelt növésű, de folyvást egészséges és igen edzett, korán, rendszeren és igen bőven termő, gömbalaku koronát alkotó. Alkalmas szálas fának csak úgy, mint mindenféle alaku fának vagy lécezett mellé. Helyben, talajban nem válogatós. E jeles, termékeny almafaj széleskörű elterjesztésre érdemes mindenütt.

15. **Fittinghoff renetje:** az előbbivel sok nemes tulajdonságban egyező gyümölcs, érési ideje nov. — jan. Virágai és kötődött gyümölcse jól daczolnak a faggal, korán, rendszeren és bőven termő. Szálas fának ép úgy jó mint bokor alakunak. Helyben, talajban nem válogatós.

16. **Herweg renetje:** dec. — febr. söt hűvösebb helyen tavaszig is éláll; elsőrendű csemege és háztartási gyümölcs, középnagy. Husa sárgásfehér, finom, tömött, roppanós, teljes értével porhanyós, leve bő, cukros, gyöngéd savanyval emelt, igen kellemes fűszeres ízű. Faja vignövésű, egészséges, edzett, korán és bőven termő. Könnyen alakítható és mindenféle alma alanyon diszlik, szálas fának is alakítható. Helyben, talajban nem válogatós. Érdemes nagyon termesztani.

17. **Jolánka.** Egyike hazai magról termesztett jeles renetjeinknek, mely szept. — october hónapokban érik, de tovább is eltartható. A renetek minden jó tulajdonsága megvan benne, valamint magról nevelt testvére a

18. **Pétery Károly** nevével elnevezett renet alomban is. érés ideje dec. — ápril, söt tovább is, első rendű csemege söt háztartási gyümölcs is. Középnagy, néha azonban kisebb is, nagyobb is.

19. **Magyar kormos renet:** dec. — jan. de eltartható késő tavaszig is, első rendű csemege gyümölcs, középnagy, néha nagyobb is, kisebb is. Husa fehéres, néha zöldesbe, néha meg sárgásba játszó fehér, finom, roppanós, teljes értével porhanyós, leve elegendő, igen cukros, gyöngéd savanyval emelt igen kellemes fűszeres ízű. Faja erőteljes, vignövésű, igen edzett, korán, rendszeren és igen bőven termő, sűrű lombos, de kellőleg szellős, magas gömbalaku koronát alkotó. Mindenféle alanyon diszlik, alkalmas szálas fának csak úgy, mint gulafának. Mindenütt jól diszlik, csak a talaj ne legyen tulságos száraz. Széles körű terjesztésre érdemes honti faj.

*20. **Muskotály renet:** dec. — febr. első rendű csemege gyümölcs, középnagy, husa sárgásfehér, finom tömött, teljes értével porhanyó, leve bő, a száraz időjárás-kor kevésbé bő, cukros fűszeres, elegendőleg nedves talajban muskotály ízű. Nagy forróságban termelt gyümölcse gyakran minden savany nélkülék. Faja lassu növésű, de egészséges és edzett, korán és neki alkalmas helyen rendkívül termékeny. Legtermékenyebb paradicsomra ojtva, doucinen nem olyan. Megyénkben érdemes volna nagyban termesztani.

21. **Oberdieck renetje:** érés ideje nov. — mare. elsőrendű csemege és háztartási csemege is igen alkalmas almafaj. Középszerű, néha nagyobb. Husa sárgásfehér, igen finom, velős, leve elegendő, cukrosborizó, gyöngéd birszerű zamattal emelt, igen kellemes ízű. Faja élénk-növésű, edzett, elég korán s bőven terem, fölfelé törekvő ágával szép gula alaku koronát alkot. Szálas vagy törpefának egyaránt alkalmas. A felvidéken határozottan érdemes lenne tenyészteni.

*22. **Orleansi renet:** nov. — mare. Minden tekintetben első rendű, söt kitünően első rendű. Rendszeren velős, leve igen bő, igen cukros, finom citromsavanyval emelt, igen kellemes fűszeres ízű. Faja erőteljes, edzett korán és igen bőven termő, szép sűrűlombos koronát alkotó. Mindenféle alakban nevelhető és mindenütt jól találja magát, megtartván termékenységét is. Méltó lenne a nagyban való tenyésztésre vidékünkön kiválóan.

23. **Ravaille**: érés ideje dec.—jan. sőt tovább is eltart. elsőrendű esemege, háztartási és piacos gyümölcs. Középnagy, hús sárgás, finom, tömött, roppanós, teljes értékű porhanyó, leve bő, ezukros, finom savanyval emelt, igen kellemes, fűszeres ízű. Fája mérsékelt növési, de egészséges és edzett, korán és rendkívül bőven termő, magas gömb alakú koronát alkotó. Alkalmas szálafának csakugy, mint gulafának. Diszlik mindenféle alma-alanyon. Helyben, talajban nem válogatós, mindenütt jól diszlik és termékeny. Erdemes a nagyban tenyésztésre.

24. **Van der Lean arany renetje**: oct.-dec. elsőrendű esemege és háztartási gyümölcs. Középnagy. Hús sárgásfehér, igen finom, tömött, porhanyó, leve bő, igen ezukros, gyöngéd savanyval emelt, renetszerű fűszeres izű. Fája elég erőteljes, edzett, korán és bőven termő, sűrűlombos koronát alkotó. Szálafának is, törpefának is egyaránt alkalmas. Helyben nem válogat. A kései fagyokkal dacol s a többi jó tulajdonságai miatt megérdemli, hogy nagyban is elterjesszük kertben úgy mint szabad helyen is.

25. **Van Mous renetje**: nov.—jan. de tavaszig is eláll. Mint minden kormos alma, ha nagyon sokáig áll, meg-ránczosodik; mely hátrány azért mégsem riaszt vissza senkit sem a tenyésztéstől, különben pedig elsőrendű gyümölcs minden tekintetben. Középnagy, néha kissébb is. Hús zöldes vagy sárgásfehér, igen finom, tömött, roppanós vagy pezsgő, leve bő vagy csak elegendő, igen ezukros, gyöngéd savanyval emelt, igen kellemes fűszeres ízű. Fája edzett, korán és bőven termő; sűrű, lombos, gömbalaku koronát alkotó. Diszlik mindenféle alma-alanyon. Szálafának is fel-nő, nyéses alatt tartva gulaalakunak is nevelhető. Nyirkos talajt szeret. Folyóvizek mentén lenne ültetendő.

26. **Boskoop i szé p**: November—február, sőt tovább is eltartható elsőrendű esemege- és háztartási gyümölcs. Nagy, sőt jókora nagy. Hús sárgás, finom vagy elég finom, tömött, elejénte roppanós, teljes értékű porhanyós, leve bő vagy elegendő, igen ezukros, finom savanyval emelt, igen kellemes fűszeres ízű. Fája erőteljes, egészséges és igen edzett. Korán és bőven terem. Diszlik mindenféle alma-alanyon. Szálafának csak olyan jó, mint törpének. Kellően nyirkos talajban igen háládatos és bőven fizet.

*27. **Sikulai alma**: Deczember-april, hűvös helyen júniusig is eltartható. Elsőrendű esemege- és kitűnőleg elsőrendű házi- és piaci gyümölcs. Fialat fikon csak alig nagyobb a középserűnél, de öreg fikon nagy, sőt igen nagy, ha a fa is erőteljes. Hús sárgásfehér, finom, kissé tömött, roppanó, de teljes értékű elég puha és porhanyó; leve elég bő, ezukros és gyöngéd savanyval emelt, kellemes, de nem fűszeres ízű. Ez az egy hiány nem engedi, hogy a legkiválóbb fajok közé legyen sorolható. Korán, de elejénte csak a vesszőhegyeken termi gyümölcseit és pedig nem valami bőven, idősebb korában aztán rendkívül bőven terem. Diszlik minden alanyon, de legjobb vadonezon szálafának nevelni. Mivel a nyésést megsínyli, azért alakjának nem való. A kellő ritkításon kívül legjobb magára hagyni, s nem nyesegetni. A rambúr-renetek család-jához tartozó eme kitűnő téli alma folyóvizek melletti iszap földben, vagy a hegyek lábainál, rendkívül megérdemelné, hogy hazánkban minél nagyobb mérvben elszaporítsuk, szép és jó gyümölcseit világkereskedelmi czikké tegyük.

(Folytatjuk)

A rimaszombati meteorologiai állomás megfigyelései 1886. április 22—28. napjain.

Műszerek: 1224. számú Kappeller-féle barometer; 716. és 717. számú Kappeller-féle hőmérők; szélvitorla, esőmérő.

Megfigyelési idő: reggel 7., délután 2., este 9 óra

A barometer állása ugyanaz órákban (0-ra redukált légnyomás) a 700 milliméteren felül:

22-én 44 ₇ 44 ₉ 46 ₉	22-én 4 ₃₅ 11 ₃₅ 7 ₇₅
23-án 50 ₀ 50 ₇ 49 ₆	23-án 5 ₂₅ 13 ₄₀ 10 ₂₅
24-én 51 ₃ 50 ₀ 47 ₉	24-én 2 ₇₅ 13 ₇₅ 5 ₂₅
25-én 46 ₃ 44 ₃ 44 ₈	25-én 5 ₄₀ 16 ₃₅ 6 ₇₀
26-án 44 ₃ 43 ₇ 44 ₅	26-án 10 ₂₀ 17 ₅₀ 12 ₀₅
27-én 44 ₄ 42 ₅ 41 ₃	27-én 8 ₀₅ 21 ₄₅ 9 ₈₀
28-án 40 ₉ 40 ₁ 38 ₈	28-án 8 ₇₀ 22 ₃₅ 11 ₂₀

Heti közép légnyomás: 745₃ mm.

Heti közép hőmérséklet: 10₆₈ C°.

Páranomás milliméterekben: Nedvesség százalékokban:

22-én 3 ₃ 4 ₆ 5 ₂	22-én 52 46 67
23-án 5 ₉ 4 ₇ 2 ₃	23-án 89 41 25
24-én 4 ₉ 5 ₃ 5 ₄	24-én 87 45 81
25-én 5 ₁ 4 ₉ 5 ₄	25-én 77 36 74
26-án 4 ₉ 7 ₀ 7 ₁	26-án 53 47 68
27-én 7 ₁ 6 ₇ 7 ₂	27-én 89 35 80
28-án 6 ₉ 5 ₈ 7 ₂	28-án 83 29 80

Heti közép: 5₈ mm.; — 6₂ %.

Április negyedik hetében: felhőtlen nap nem volt, derült hat; a felhők alakja: fűtös kétszer, halmos négyszer, réteges egyszer, fűrhalmos egyszer, esős kétszer.

Csapadék nem volt. Dér háromszor (22., 23., 24-én).

Szél megfigyelve 16 szor; még pedig: ÉK=3, K=2, DK=3, D=3, DNy=2, Ny=1, ÉNy=2 izben.

Virágzásban vannak: almafa, meggyfa, tölgyfák, bükkfa, gyertyánfa, jókori juharfa, borókafa, fűtös bodza; számacza, pimpó, szittyó, tavaszi lednek, hagymás szegecs.

Rimaszombat, 1886. április 29. **Fábrý János.**

Felölös szerkesztő: LÖRINCZY GYÖRGY.

Magán-hirdetések.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a Losonczy-utca 47. szám alatti ház, mely 3 szoba, konyha, kamara, záros fatartó és nagy kertből áll, azonnal bérbe kiadó. Értekezhetni: **Benyo Béla** kereskedésében.

Haszonbéri hirdetés.

A pongyeloki koresma s ahoz tartozó italmé-rési jog folyó 1886. évi május hó 16-án Pongyelo-pon a helyszinén, folyó 1886-ik évi július 1-ső napjától kezdődő három évi időtartamra, nyilvános árverés útján haszonbérbe ki fog adatni; — az árverési feltételek előzetesen is megtekinthetők nálam Rimaszombatban.

Rimaszombat, 1886. április hó 29.

Molnár József,
1—2 mint özv. Ujházy Tivadarné meghatalmazottja.

Magyarország leghíresebb s legszén-savdúsabb ásvány vize, a

SZOLYVAI

mely savanyúvíz, borral vegyítve, a legkellemesebb üdítő italt nyújtja; gyomor- és idegbajokban gyors és kitűnő segélyt ad; tüdő-, hörgbántalmaknál, hugycsőhólyag hurutoknál és járványos betegségek alkalmával kitűnő gyógyszer képez, — mindenkor megrendelhető

MARSALKÓ KÁROLY

munkácsi uradalmi ásványvízbőlönél Nyiregyházán; s kapható jelesb gyógyszer-tárakban, fűszerkereskedésekben és vendéglőkben is.

Árlejtési hirdetés.

1424. sz. — Rimaszombat rendezett tanácsu városa a pusztaszabadkai birtokon berendezett magyar kir. méntelep osztálynál szűkséggel új lak-tanya 6513 frt 67 krra előirányzott munkáját vállalat útján határozván elkészíttetni, annak kiad-tása iránti versenytárgyalás határnapjával folyó évi május hó 24-nek délutáni 3 órája, városunk közházánál ezennel kiütetik.

Miről vállalkozni kívánók azzal értesíttetnek, hogy az építés alapjául készített terv, és költség számítás, valamint az árlejtési feltételek addig is a jegyzői hivatalnál megtekinthetők.

Kelt Rimaszombat város rend. tanácsának 1886 évi április hó 30-án tartott üléséből.

Szabó György, polgármester.

Árverési hirdetés.

A tornallyai közbirtokosság tulajdonát képező

vizi-malom

8984 négyszögöl területtel, a mellé raktá-rozott 200 drb tölgygerendafával folyó év május hó 5-én délelőtt 10 órakor a tor-nallyai nagy vendéglő helyiségében tartandó önkéntes árverés útján

eladóvá

tétetvén, venni szándékozók 500 frt bánat-pé- nész letétele mellett az árverésben részt- vehetnek.

Sztárnya, 1886. ápril hó 19-én.

Hevessy László,
közbirtokossági igazgató, sztárnyai lakos.

ÉSZAKMAGYARORSZÁGI

egyesített

köszénbánya és iparvállalat részvény-társulat.

Ajáljuk

kitűnő minőségű hazai készterményeinket gyári-, gazdasági- és házi czélokra a legjutányosabb árak mellett.

Rendelményeket kérjük központi irodánkba Budapest, Erzsébet-tér 3. szám alá intézni.

4—10

Az igazgatóság.

Talaj- és rétvjavításra igen alkalmas

amerikai luczerna-mag

kiloja 24 krért kapható Rimaszombat-ban Bodori Adolf kereskedésében.

Pályázati hirdetés.

548. sz. — Rimaszombat r. t. városánál rend-szeresített mérnöki állás betölthetése végett ezen-nel pályázat nyittatik. Felhivatnak mindazok, kik ezen szabályrendeletünkben körvonalozott szabad ügyködés mellett, 600 frt évi fizetéssel díjazott állást elnyerni ohajttják, miszerint ez iránti az 1871. XVIII. t. cz. 74. §. és az 1883. I. t. cz. 10. §. értelmé-ben megkivánt okmányokkal felszerelt pályázati kér-vényüket folyó évi május hó 15-éig a polgármes-teri hivatalnál annál inkább adják be, mert az el-késletten beadottak figyelembe vétetni nem fognak. A mérnöki állás a megválasztott által legkésőbb június hó 1-ig elfoglalandó.

Kelt Rimaszombat város képviselő testületének 1886. évi április hó 19-én tartott közgyűléséből.

1—2 **Szabó György,** polgármester.

Árlejtési hirdetés.

Tornallyai közbirtokosság a Sajón levő vizi malmának átalakítását

— azon esetre, ha az a május 5-ére kitü-zött árverésen eladható nem lenne — elha-tározván, felszólítja mindazokat, kik annak

felépítését

bajlandók elvállalni, a vállalatra vonatkozó zárt ajánlataikat május hó 5-ig alólirt köz-birtokossági igazgatóhoz beadni szivesked-jenek. — Ugyanitt az építkezés tervezete megtekinthető lévén, arról bővebb felvilá-gosítás is adatik.

Sztárnya, 1886. ápril hó 19-én.

Hevessy László,
közbirtokossági igazgató, sztárnyai lakos.

Fürdő megnyitás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönségnek tudomására hozni, hogy a legnagyobb kényelemmel berendezett

várgedei gyógyfürdő

ünnepélyes megnyitása f. évi május hó 2-án lesz. Az üdülést és szórakozást keresők részére iz-letes ételek- és italokról gondoskodva van.

Zene: naponta lesz.

Vendégszobák előre megrendelhetők. — Szá-mos látogatásért esd

Várgede, 1886. ápril 28.

Groszmann Ferencz,
vendéglős és fürdőbérlo.

„István főherczeg“

elsőrangú szálloda.

Van szerencsém a főbb uri rendek- és a t. cz. utazó közönséggel tudatni, hogy az „István főher-czeg“ szállodát Budapest, Ferencz-József rakpart a magyar kir. tudományos akadémia közelében atvet-tem és semmi költséget nem kíméltem, hogy ezt tel-jes új berendezés megszerzése által egy elsőrangú szál-loda magasságára emeljem és ezáltal ennek régi hír-névet továbbra is megszilárdítsam. Midőn tehát szál-lodámat a főbb uri rendek és a t. cz. utazó közönség kegyes figyelmére ajánlom, főtörekvésem lesz, a t. ven-dégaim megelégedését olesóság, tisztaság és pontos kiszolgáltatás által megnyerni és megtartani s ennél-fogva kérem új vállalatom támogatását.

Mély tisztelettel

1—4 **FRANCIS W.,** szállodatulajdonos.